

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
közbenső ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.22.287/2016/8.szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

. Döme Attila előadó bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

IV. rendű

V. rendű

A felperesek képviselői:

. Péchy Kristóf ügyvéd I., III., IV. és V. rendűért

. Máté Péter ügyvéd II. rendűért

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

Az alperesek képviselői:

jogtanácsos I. rendűért

ácsos II. rendűért

Az alperesek pernyertessége érdekében beavatkozó:

beavatkozó

A beavatkozó képviselője:

. Lóczi Gabriella ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

felperesek és I. rendű alperes

A csatlakozó felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

II. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.214/2016/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ővárosi Törvényszék 74.P.22.154/2013/74.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős közbenső ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését az I. rendű alperes vonatkozásában hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot ebben a keretben új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja. A II. rendű alperes tekintetében a jogerős közbenső ítéletet részben hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletét részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy a II. rendű alperes az I-III. rendű felpereseknek a 2010. május 1-jén I. vasútállomáson bekövetkezett vasúti balesettel okozati összefüggésben keletkezett káraiért 70%-

os kártérítési felelősséggel tartozik.

Egyebekben a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartja.

Az I-III. rendű felperesek, valamint az I. rendű alperes felülvizsgálati eljárási részperköltségét 15.000-15.000 (tizenötezer-tizenötezer) forintban állapítja meg.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I., III. rendű felpereseknek mint együttes jogosultaknak 45.000 (negyvenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket és a 17.500 (tizenhétezer-ötszáz) forint le nem rótt csatlakozó felülvizsgálati illetéket az állam viseli. Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 17.500 (tizenhétezer-ötszáz) forint csatlakozó felülvizsgálati eljárási illetéket.

A közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. és a II. rendű felperesek házastársak, a III. rendű felperes az I. és II. rendű felperesek gyermeke, a IV. és V. rendű felperesek az I. rendű felperes szülei.
- [2] Az I. rendű felperes 2010. május 1-jén I. vasútállomáson balesetet szenvedett úgy, hogy miközben a babakocsiban lévő III. rendű felperessel az isaszegi vasútállomáson a III. és IV. számú vágányok közötti peronon tartózkodott, a III. vágányon áthaladó vonatszerelvény mozdonyának oldalsó rugótámja nekiütközött az I. rendű felperes jobb lábának. A balesetben az I. rendű felperes jobb lába olyan súlyosan megsérült, hogy azt comb magasságban amputálni kellett. Súlyosan sérült a könyöke is, emiatt könyökprotézis beültetésére került sor.
- [3] A vonatszerelvény üzemeltetője az I. rendű alperes, a vasútállomás üzemeltetője a II. rendű alperes. A beavatkozó az I. és a II. rendű alperesek felelősségbiztosítója.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [4] A felperesek keresetükben a balesettel okozati összefüggésben keletkezett káraik egyetemleges megtérítésére kérték kötelezni az alpereseket.
- [5] Az alperesek és beavatkozójuk ellenkérelme a kereset elutasítására

és a felperesek perköltségben való marasztalására irányult.

Az első- és másodfokú rész- és közbenső, illetve közbenső ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletében megállapította, hogy a II. rendű alperes kártérítési felelőssége fennáll a 2010. május 1. napján I. vasútállomáson, az I. és III. rendű felperesek által elszenvedett vasúti balesettel okozati összefüggésben bekövetkezett felperesi károk 50%-a megtérítésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [7] Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította. A perben szerzett igazságügyi szakértői véleményekre alapított álláspontja szerint a baleset a mozdonyvezető részéről elháríthatatlan volt, mert nem ismerhette fel egyértelműen a baleseti veszélyhelyzetet akkor, amikor először észlelte az I. rendű felperest, a veszélyhelyzet egyértelművé válásakor pedig már gyorsfékezéssel sem tudta megállítani a szerelvényt az I. rendű felperes tartózkodási helye előtt. Az I. rendű felperesnek a peronon való tartózkodását a bírói gyakorlatra utalással külső oknak tekintette, ezért az I. rendű alperes a Ptk. 345. § (1) bekezdése alapján mentesült a kártérítési felelősség alól, mert a kár bekövetkeztét a veszélyes üzemi tevékenységének körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő.
- [8] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a II. rendű alperessel szemben előterjesztett elsődleges, veszélyes üzemi felelősségre alapított keresettel érvényesített igény elévült. A másodlagosan előterjesztett kereseti jogcím vizsgálata körében a II. rendű alperes felróható magatartásaként értékelte, hogy nem szüntette meg a biztonságos átkelőhely hiányából és az illegális átjárók használatából eredő veszélyhelyzetet, nem tüntette fel a vágányok számozását, nem tisztította meg az I. vágányt, a III. és IV. vágány közötti peronon pedig az elsodrási határt jelző fehér vonalat a tényleges elsodrási határon belül festette fel. Álláspontja szerint a II. rendű alperesnek mindezen felróható magatartásai okozati összefüggésben állnak a baleset bekövetkezésével, magatartása pedig nem tekinthető az adott helyzetben általában elvárhatónak, ezért az általános kártérítési felelősség alóli mentesülésre való hivatkozását alaptalannak ítélte. Kifejtette, hogy az I. rendű felperes megszegte a közúti közlekedés szabályiról szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 21. § (9) bekezdés d) pontját és a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Vasúttv.) 31. § (2) bekezdését azzal, hogy engedély nélkül lépett be a vasútállomás területére, és átjárt a vágányokon. Értékelte, hogy az I. rendű felperes a figyelmeztető jelzésekről sem vett tudomást, végig háttal állt az állomásra behaladó szerelvénynek és a mozdonyvezető ismételt figyelmeztető jelzésére sem fordult hátra. Megítélése szerint az I. rendű felperes magatartásával 50%-os mértékben felróhatóan közrehatott a baleset bekövetkezésében, ezért a Ptk. 340. § (1)

bekezdése alapján 50-50% arányú kármegosztás alkalmazását látta indokoltnak a felperesek és a II. rendű alperes viszonyában.

- [9] A felperesek, a II. rendű alperes és a beavatkozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletét részben megváltoztatta, és megállapította, hogy az I. és II. rendű alperesek egyetemlegesen kötelesek megtéríteni a 2010. május 1. napján I. vasútállomáson bekövetkezett vasúti balesettel okozati összefüggésben az I. rendű felperest ért károk 70%-át és a II-III. rendű felpereseket ért károk 100%-át. A IV. és V. rendű felperesekre vonatkozó rendelkezések tekintetében az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletét - a perköltség viselésére kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Az I., II. és III. rendű felpereseket az I. rendű alperes javára perköltség fizetésére kötelező rendelkezést mellőzte, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság közbenső ítéleti rendelkezését helybenhagyta.
- [10] Az ítélet tábla az I. rendű alperes veszélyes üzemi felelősségének fennállása tekintetében nem osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját. Érvelése szerint az I. rendű felperes peronon tartózkodása nem minősül veszélyes üzemi tevékenységen kívül eső oknak, mivel ezt jogszabály nem tiltja, ezért a vasúti szerelvények üzemen tartójának számolnia kell azzal, hogy a vasútállomások peronján emberek tartózkodnak. Így az I. rendű alperes nem mentesülhet a kártérítési felelősség alól.
- [11] Emellett a baleset elháríthatatlanságát sem tartotta megállapíthatónak. Miután az I. rendű alperes felelőssége nem vétkességen alapul, nem eredményezi a mentesülését az, hogy a mozdonyvezető nem szegett szabályt. Amennyiben az I. rendű alperes az I. állomás ismert tulajdonságai miatt alacsonyabb sebességet írt volna elő a mozdonyvezetőnek, elháríthatta volna a balesetet.
- [12] Az ítélet tábla a II. rendű alperes felelősségének a vizsgálata körében egyetértett az elsődlegesen előterjesztett igény elévülése tekintetében az elsőfokú bíróság álláspontjával, ezért a másodfokú bíróság is a felelősség általános szabályai figyelembevételével vizsgálta a II. rendű alperes kártérítési felelősségének a fennállását. Rögzítette, hogy a jogszabályi előírások maradéktalan betartása az adott helyzetben általában elvárható magatartás minimuma, a jogszabályoknak való megfelelés viszont nem minden esetben meríti ki az adott helyzetben általában elvárható magatartást. Álláspontja szerint a vasútállomás üzemeltetőjétől fokozott gondosság várható el a balesetek megelőzése érdekében, tehát az, hogy a törvényben előírtakon túl is mindent megtegyen a veszélyhelyzetek kialakulásának megakadályozása és a már kialakult veszélyhelyzetek megszüntetése érdekében. A szükséges intézkedések körében a másodfokú bíróság is elvárhatónak találta mindazon elmaradt intézkedéseket, amelyeket az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes terhére rótt. Rögzítette, hogy a vasútállomás területén

való biztonságos átkelés hiánya miatt tartózkodott az I. rendű felperes utazási szándék nélkül a baleset időpontjában a vasútállomás peronján. Véleménye szerint táblák kihelyezésével és hangosbemondón keresztüli felhívással vagy felszólítással elérhette volna a II. rendű alperes, hogy az I. rendű felperes egyáltalán ne menjen a peronra vagy elhagyja azt még a vonat áthaladása előtt. Különösen fontosnak tekintette, hogy a peronon tartózkodók be tudják azonosítani az állomáson áthaladó vonatok által igénybe vett vágányokat, mert a vasútállomás peronjai annyira keskenyek, hogy az egyik vágánytól számított biztonsági határ szükségszerűen a másik vágány elsodrási határán belülre esik. Ezért a vágányszámok feltüntetésének hiányát önmagában is balesetveszélyes helyzetként értékelte. Hozzátette ehhez azt is, hogy a II. rendű alperes nem gondoskodott az I. vágány megtisztításáról annak láthatósága érdekében, ami ugyancsak megnehezítette az állomáson tartózkodók számára a vágányok számának beazonosítását. E felróható magatartások figyelembevételével a II. rendű alperes felelősségét sem találta a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján kimenthetőnek.

- [13] A másodfokú bíróság ezt követően vizsgálta az I. rendű felperes közrehatását a baleset bekövetkeztében. Rögzítette, hogy mivel a baleset bekövetkezésekor az I. rendű felperes nem vasúti pályán haladt át, hanem a peronon tartózkodott, a KRESZ 21. § (9) bekezdés d) pontjának a balesetet megelőző megszegése nem hozható okozati összefüggésbe a baleset bekövetkezésével. Tekintettel a Vasúttv. 31. § (2) bekezdés c) pontjában foglaltakra az I. rendű felperestől elvárhatónak tekintette az állomás rendjéről való tájékozódást és az utazási szándék nélküli peronon való tartózkodás tilalmának betartását. Elvárhatónak tekintette az állomásra behaladó szerelvény hangjelzéseinek figyelembevételét és az arról való meggyőződést is, hogy a figyelmeztetés nem neki szól-e. Ebben az esetben ugyanis felismerhette volna, hogy a szerelvény a peronnak azon az oldalán fog elhaladni, ahol ő tartózkodik.
- [14] A másodfokú bíróság a II. rendű alperes vonatkozásában mérlegelte azt, hogy olyan gazdasági társaságról van szó, amelytől nagyobb mértékben várható el tevékenységének biztonságos, mások életét, testi épségét, egészségét és vagyonát nem veszélyeztető folytatása, mint az emberek többségétől. Ezen kívül mérlegelése körébe vonta azt is, hogy a II. rendű alperes terhére több és súlyosabb felróható mulasztás mutatható ki, mint az I. rendű felperes terhére. Mindezen körülményekre figyelemmel az I. rendű felperes, valamint az alperesek viszonyában az I. rendű felperes felróható közrehatásának mértékét 30%-ban határozta meg.
- [15] Az ítéletábla kifejtette, hogy a II. és III. rendű felperesek a perben a saját káraikat érvényesítették saját jogukon, és minden károsult vonatkozásában külön kell vizsgálni és értékelni, hogy felróható magatartásával közrehatott-e a kárának bekövetkeztében. Az I. rendű felperes felróható magatartását nem találta a II. és III. rendű felperesek terhére értékelhetőnek, ezért nem látott alapot az alperesek velük szemben fennálló kártérítési

kötelezettsége mértékének csökkentésére.

- [16] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által is ítélezése alapjául elfogadott tényállásból nem tudott levonni megalapozott következtetést arra vonatkozóan, hogy a IV. és az V. rendű felperesek is elszenvedtek-e a balesettel okozati összefüggésben olyan személyi hátrányokat, amelyek kiküszöböléséhez nem vagyoni kártérítés szükséges. A keresetnek ebben a részében további bizonyítás felvétele végett hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletet, új eljárásra lefolytatására és új határozat meghozatalára utasítva az elsőfokú bíróságot.

A felülvizsgálati kérelmek, csatlakozó felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelmek

- [17] A felperesek felülvizsgálati kérelme - annak tartalma szerint - elsődlegesen a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére, valamint az elsőfokú rész- és közbenső ítélet megváltoztatására irányult akként, hogy a bíróság mind az I. rendű alperes, mind a II. rendű alperes teljes körű, kármegosztás nélküli és egyetemleges kártérítési kötelezettségét állapítsa meg az I. rendű felperes vonatkozásában is. Másodlagosan a kármegosztás alacsonyabb mértékben való meghatározását kérték. A másodfokú bíróság által megsértett jogszabályként a Ptk. 345. § (2) bekezdését és 340. § (1) bekezdését jelölték meg.
- [18] Vitatták, hogy az I. rendű felperesnek a peronon való tartózkodását közreható magatartásként lehetne értékelni, az nem áll közvetlen okozati összefüggésben a baleset bekövetkezésével. Utaltak arra, hogy az I. rendű felperes utasperonon tartózkodott, ezért megalapozottan bízhatott abban, hogy biztonságos helyen van, holott a valóságban a peron bármely részén helyezkedett volna el, szükségképpen vagy a szerelvény úrszelvényén vagy az elsodrési határtávolságon belül marad. Nem tartották az I. rendű felperes terhére róhatónak azt sem, hogy hangjelzés alapján nem ismerte fel a veszélyhelyzet kialakulását, mert ettől függetlenül sem térben, sem időben nem tudott volna olyan magatartást tanúsítani, amellyel a veszélyhelyzetet megszüntethette volna.
- [19] Az I. rendű alperes elsődleges felülvizsgálati kérelme - annak tartalma szerint - a jogerős közbenső ítélet részbeni hatályon kívül helyezésére és ebben a részében az elsőfokú rész- és közbenső ítélet helybenhagyására irányult. Másodlagosan a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezésével a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte. A másodfokú bíróság által megsértett jogszabályként a Ptk. 345. § (1) és (2) bekezdését, 334. § (1) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését és 77. §-át jelölte meg.
- [20] Kifejtette, hogy az I. rendű felperes a baleset időpontjában nem

utasként tartózkodott a peronon, ezért jogszabálysértő a másodfokú bíróság megállapítása, amely szerint az utasok peronon való tartózkodását jogszabály nem tiltja, ezért az I. rendű alperesnek számolnia kell azzal, hogy vasútállomás peronján emberek tartózkodnak, mivel az I. rendű felperes nem utasként volt jelen. Előadta, hogy az adott időpontban más vonat érkezése nem volt várható az állomásra, ezért a mozdonyvezető nem kellett arra számítsa, hogy bárki a peronon tartózkodik. Álláspontja szerint az I. rendű felperes elkövette a KRESZ 21. § (2) bekezdés d) pontja szerinti szabálysértést a vágányokon való átkelésre vonatkozó szándéka és annak részleges megvalósítása egészében való értékelése szerint. Hivatkozott a perben értékelt szakvéleményekre, amelyek egybehangzóak abban, hogy a baleset kizárólag az I. rendű felperes szabályszegő magatartása miatt következett be. A BH 2016.115. számú eseti döntésre utalva állította, hogy az I. rendű felperes magatartása jogilag is a veszélyes üzem működésétől független külső oknak minősül. Az I. rendű alperes terhére írt körülményekkel kapcsolatban utalt arra, hogy a pályahálózat üzemeltetése a II. rendű alperes feladata, ennek körében az érintett szakaszon alkalmazandó sebesség előírására is kizárólagosan ő jogosult, az I. rendű alperesnek ilyen tartalmú jogosultsága vagy kötelezettsége nincs, ezért vonatkozásában a baleset elkerülése objektíve lehetetlen volt.

- [21] A BH 2012.151. számú eseti döntésre utalással kifejtette, hogy a II-V. rendű felperesek kára is az I. rendű felperes kárának sorsát osztja. Az I. rendű felperes közreható magatartását a többi felperessel szemben is be kell tudni, ezért nem állapítható meg más arányban az I. rendű alperes felelőssége az egyes felperesek vonatkozásában. Álláspontja szerint önmagában az a tény, hogy az I. rendű alperes által üzemeltetett vonat éppen akkor haladt át szabályszerűen az állomáson, amikor az I. rendű felperes szabálytalanul ott tartózkodott, nem keletkeztethet közreható károkozó magatartást az I. rendű alperes részéről.
- [22] Hiányolta a másodfokú ítéletből az I. rendű felperes és az I. rendű alperes felelősségének az összevetését, utalva arra, hogy a másodfokú ítélet indokolása kizárólag az I. rendű felperes és a II. rendű alperes felelősségi köre vonatkozásában ismertet ilyen értékelést.
- [23] Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság kizárólag az I. rendű alperest kötelezte az I. rendű felperes javára perköltség fizetésére.
- [24] A II. rendű alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő - tartalma szerint - a jogerős közbenső ítélet részbeni hatályon kívül helyezése és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatala iránt. Kérte a kártérítési felelősségét mind az I. rendű, mind a II-III. rendű felperesek vonatkozásában 50%-os mértékben megállapítani. A másodfokú bíróság által megsértett jogszabályként a Ptk. 339. és 340. §-ait, továbbá a Pp. 81. §-át és

206. §-ának (1) bekezdését jelölte meg.

- [25] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság nem megfelelően értékelte a Ptk. 339. és 340. §-aiban foglaltakat, mert a váróteremben is kihelyezett állomási rend tiltja a vasútállomás és a vasúti pálya gyalogos átkelőhelyként való igénybe vételét. Az aluljáróvá átalakított áteresz ennek a funkciónak megfelel, a nemzetgazdaság teljesítőképességére tekintettel pedig nem várható el a II. rendű alperestől, hogy egy ilyen „kis” állomást átépítsen a jogszabályellenesen átkelők balesettől való megóvása érdekében. Hivatkozott a Kúria Pfv.IV.21.760/2012/9. számú ítéletére. A II. és III. rendű felperesek tekintetében hozzátartozói kárigényük járulékos jellegére figyelemmel, a BH 2012.151. számú eseti döntésben kifejtettekre utalással kérte felelőssége mértékének az I. rendű felperessel szemben fennálló felelősségéhez való igazítását.
- [26] A II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelme - tartalma szerint - a jogerős ítéletnek a felperesek felülvizsgálati kérelmével érintett részében annak hatályában való fenntartására irányult.
- [27] A beavatkozó csatlakozott az alperesek felülvizsgálati eljárásban tett nyilatkozataihoz.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [28] A felperesek felülvizsgálati kérelme alaptalan, az I. rendű alperes felülvizsgálati és a II. rendű alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme részben alapos az alábbiak szerint.
- [29] A Kúria a jogerős közbenső ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmek és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.
- [30] A másodfokú bíróság közbenső ítéletével az alperesek egyetemleges kártérítési felelősségét állapította meg az I. rendű felperes által elszenvedett vasúti baleset kárkövetkezményeiért: az I. rendű alperes esetében a fokozott veszéllyel járó tevékenységgel okozott károkért való felelősség, a II. rendű alperes esetében az általános kárfelelősség szabályai szerint, az I. rendű felperes közrehatása mellett, amit nem talált értékelhetőnek a II. és III. rendű felperesek esetében.
- [31] Az ítéletábrla határozatában helytállóan állapította meg, hogy az I. rendű alperes kártérítési felelősségének megítélésére a Ptk. 345. §-ában szabályozott veszélyes üzemi felelősségre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, mivel a balesetet olyan vonatszerelvények okozták, amelyek üzembentartója az I. rendű alperes. Ennek megfelelően az I. rendű alperes a felperesek baleset miatt bekövetkezett káraiért az objektív kárfelelősség szabályai alapján vétkességtől függetlenül felel. Ugyanakkor a veszélyes

üzemi felelősség nem jelent korlátlan felelősséget. A Ptk. 345. § (1) bekezdése szerint az I. rendű alperes akkor mentesülhet a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

A fentiek alapján azt kellett vizsgálni, hogy az I. rendű felperesnek az a magatartása, hogy a vasútállomáson a peronon tartózkodott, az I. rendű alperes vonatkozásában olyan külső oknak tekintendő-e, amely elháríthatatlan volt a részéről. E körben az ítélet tábla helyesen jutott arra az álláspontra, hogy az I. rendű felperes vasúti peronon tartózkodása - annak ellenére, hogy az nem utazási szándékkal történt -, a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén belüli oknak tekintendő, ugyanis ez a magatartás nem független a vasúti közlekedés működésétől, annak lényegéhez tartozik. Ezt az álláspontot képviselte a Kúria Pfv.III.20.053/2016/5. számú döntésében is, amikor rámutatott, hogy a pályaudvaron, ahol vonatok közlekednek és megállnak, gyalogos-utasforgalommal a veszélyes üzem üzemeltetőjének számolnia kell. Ebből a szempontból nincs jelentősége annak, hogy az adott személy utazási szándékkal vagy anélkül tartózkodott-e a peronon.

[32] Az elháríthatatlanság körében a jogerős ítélet helytállóan mutatott rá arra is, hogy az I. rendű alperes mentesüléséhez nem elegendő a vétlenség bizonyítása, az, hogy a tevékenységére irányadó szakmai szabályokat, előírásokat betartotta, azt is igazolnia kell, hogy azon túlmenően, azt meghaladó óvatossággal, előrelátással sem lehetett elhárítani a következményeket. Ez azt jelenti, hogy a veszélyes üzem működtetőjének az üzemeltetés során gazdaságossági szempontok figyelembe vételével a technika adott fejlettségi szintjén rendelkezésre álló, valamennyi lehetséges és célszerű intézkedést meg kell tennie annak érdekében, hogy a kár bekövetkezése elkerülhető legyen. A másodfokú bíróság a baleset helyszínére a vonatszerelvény számára előírt közlekedési sebesség meghatározását tekintette olyan magatartásnak, ami megfelelősége esetén alkalmas lehetett volna a baleset elhárítására. Tehát az I. rendű alperes felelőssége szempontjából jelentőséget tulajdonított annak, hogy az adott szakaszon az ismert körülményekre tekintettel alacsonyabb sebességet kellett volna előírnia. Erre vonatkozóan azonban a perben semmilyen adat nem állt rendelkezésre. Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében kifejezetten vitatta, hogy erre lehetősége lett volna. Az alperesek a felülvizsgálati tárgyaláson nem tudták pontos leírását adni a sebességmeghatározás mechanizmusának, annak, hogy az adott esetben az I. rendű alperesnek volt-e ráhatása, lehetősége vagy kötelezettsége arra, hogy az isaszegi vasútállomáson milyen sebességgel közlekedjenek az általa üzemeltetett vasúti szerelvények. A perben rendelkezésre álló adatokból tehát ez nem állapítható meg, és a jogerős ítélet sem tartalmazza, hogy mire alapította ezzel kapcsolatos megállapítását.

[33] Veszélyes üzemi felelősségnél a károkozó felelőssége mértékének

csökkenésére a Ptk. 345. § (2) bekezdése irányadó, amely szerint nem kell megtéríteni a kárt annyiban, amennyiben az a károsult felróható magatartásából származik. Ebben az esetben nem a Ptk. 340. §-ának alkalmazásával kell megállapítani a kármegosztás mértékét, nem a két fél vétkességét kell összevetni, hanem azt kell megállapítani, hogy a károsult milyen mértékben okozta a kárt (Kúria Pfv.III.20.053/2016/5., Pfv.III.20.537/2016/4.). A károsult felróható magatartása a kárt okozó teljes felelősségét arányosan csökkenti.

Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében alappal kifogásolta e körben, hogy a jogerős ítélet nem tartalmaz arra nézve indokolást, hogy az I. rendű felperesnek az I. rendű alperes károkozásához kapcsolódóan volt-e olyan felróható magatartása, ami a kár csökkentését indokolta. A jogerős ítélet indokolása valóban csak a II. rendű alperes vonatkozásában tért ki az I. rendű felperes magatartásával kapcsolatban a perben rendelkezésre álló bizonyítékok értékelésére, ezt azonban adott esetben az I. rendű alperes tekintetében is meg kell tenni, indokát kell adni annak, hogy vele szemben mely körülmények alapozzák meg az I. rendű felperes felróható magatartását.

[34] A fentiekre tekintettel a Kúria az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmét megalapozottnak ítélte, a jogerős ítéletet az I. rendű alperes vonatkozásában a Pp. 275. § (4) bekezdésének megfelelően hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasította. Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében sérelmezte a másodfokú bíróság perköltségre vonatkozó rendelkezését is. Ennek korrekciója azonban szükségtelenné vált a Kúria I. rendű alperesre vonatkozó döntése következtében.

[35] A megismételt eljárásban a másodfokú bíróságnak azt kell megvizsgálnia, hogy a baleset időpontjában az I. vasútállomáson való áthaladás sebességének előírására az I. rendű alperesnek volt-e ráhatása, figyelemmel az alperesek vonatkozásában a Vasúttv. 31. § (1) bekezdésében előírt együttműködési kötelezettségre is. Ezek a körülmények a felülvizsgálati eljárásban nem voltak feltárhatóak. Az ítéletábrlának elsősorban azt kell eldöntenie, hogy az I. rendű alperes eleget tett-e a baleset elhárításához szükséges intézkedések megtételére vonatkozó kötelezettségének, ezt követően állást kell foglalnia abban a kérdésben, hogy a baleset bekövetkeztéhez az I. rendű felperes felróható magatartása milyen arányban járult hozzá. Ennek során azt kell megállapítani, hogy az I. rendű alperes vonatkozásában releváns felróható magatartást tanúsított-e az I. rendű felperes, és az mennyiben csökkenti az I. rendű alperes kártérítési felelősségét.

[36] A Kúria a II. rendű alperessel kapcsolatban a következőket állapította meg. A II. rendű alperes kárfelelősségének elbírálására a Ptk. 339. § (1) bekezdése volt alkalmazandó. Ennek megfelelően a II. rendű alperes kártérítő felelősségének megállapításánál -

szemben az I. rendű alperes felelősségével - az általános kártérítési felelősség esetén alkalmazandó Ptk. 340. § (1) bekezdésének figyelembe vételével kellett a kármegosztás arányát meghatározni. A felperesek felülvizsgálati és a II. rendű alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmének érvelésével szemben a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg a II. rendű alperes kártérítési felelőssége vonatkozásában a károsulti közrehatás mértékét 30%-ban.

Az ítélet tábla a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően mérlegelte a II. rendű alperes terhére az illegális átjárók fokozottan balesetveszélyes helyzetének hosszabb időn keresztül való eltűrését, megfelelő gyalogátkelőhely létesítésének hiányát, a kellő figyelemfelhívó táblák kihelyezésének továbbá a vágányok tisztításának elmaradását és a vágányszámok beazonosíthatatlanságát, számozásuk hiányát, a peronok keskeny voltát. Helytállóan értékelte a II. rendű alperes kártérítési felelőssége vonatkozásában azt is, hogy az I. rendű felperes nem az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította az állomás rendjének megismerése és a peronon való tartózkodás során. Ezért a Kúria sem a felperesek felülvizsgálati kérelmét, sem a II. rendű alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét - jogszabálysértés hiányában - nem ítélte megalapozottnak e vonatkozásban.

- [37] Alaposnak találta viszont a II. rendű alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét annyiban, amennyiben a II. és III. rendű felperesekkel szemben fennálló felelősségének mértékét sérelmezte. Kétségtelen tény, hogy a II. és III. rendű felperesek a saját jogukon érvényesítik a személyhez fűződő jogaik sérelméből fakadó kárigényeiket, és az I. rendű felperes által elszenvedett balesetben maguk nem hatottak közre.

A Kúria eseti döntéseiben következetesen úgy foglalt állást, hogy a hozzátartozó kárigényének elbírálásánál értékelni kell a károsult közreható magatartását (BH 2012.151., BH 2015.36., Kúria Pfv.III.22.018/2015/4., Pfv.III.20.537/2016/4., Pfv.III.20.053/2016/5.), a hozzátartozói igények ugyanis olyan saját jogú igények, amelyek jogalapjukat és mértéküket tekintve osztják a közvetlen károsultak igényeinek jogi sorsát. A károkozó tehát annyiban köteles az általa okozott károk következményeit viselni, amennyiben közrehatott a kár bekövetkezésében.

Amennyiben a balesetet szenvedett károsult terhére közreható magatartás megállapítható, abban az esetben ezt a közrehatást a hozzátartozó kárigényénél is értékelni kell, a vagyoni kárigényeknél a közrehatás arányában, a nem vagyoni kártérítésnél pedig az összeg meghatározásánál. Mindezekre tekintettel a Kúria a hozzátartozói kárigény mértékét is 70%-ban határozta meg.

- [38] A fentiek alapján a Kúria a jogerős közbenső ítéletet a II. rendű alperes I. rendű felperessel szemben fennálló felelősségének

megállapítására vonatkozó részében a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, a II. és III. rendű felperesekkel szemben fennálló felelősségének megállapítására vonatkozó részében a Pp. 275. § (4) bekezdésének első fordulata alkalmazásával a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hozott.

Záró rész

- [39] A Kúria a II. rendű alperest a Pp. 81. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárási költség, míg a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a csatlakozó felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére. A fennmaradó felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati eljárási illetéket a 14. § szerint az állam viseli.
- [40] A Kúria a hatályon kívül helyező rendelkezéssel érintett pertárgy után számított perköltségnek csak a felmerülését állapította meg, annak tárgyában a Pp. 275. § (5) bekezdése alapján a megismételt eljárásban új határozatot hozó bíróságnak kell majd döntenie.
- [41] A Kúria a határozatát az I. rendű alperes Pp. 274. § (2) bekezdésén alapuló kérelmére tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2018. január 17.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Döme Attila s.k. előadó bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
HM